RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 4015614

Onderwerp: Raadsvoorstel positief sportklimaat, toekomst sportclubs en duurzaam kunstgrasbeleid

Kernboodschap

We willen dat in Arnhem iedereen zich welkom en veilig voelt om te sporten en bewegen. Dat is helaas geen vanzelfsprekendheid. Vandaar dat de gemeente in samenwerking met verenigingen en partijen zoals het Sportbedrijf werkt aan het realiseren van een positief sportklimaat in Arnhem. Ook willen we er voor zorgen dat sportaanbieders een hoge kwaliteit bieden en toekomstbestendig zijn. Om de benodigde randvoorwaarden te scheppen en sportaanbieders beter te ondersteunen zijn er twee uitvoeringsplannen opgesteld; namelijk het plan ‘positief sportklimaat’ en het plan ‘sportclubs voorbereid op de toekomst’.

Daarnaast stellen we duidelijke criteria op, op basis waarvan we (duurzaam) kunstgras overwegen voor sportverenigingen. Dit doen we door middel van de nota ‘duurzaam kunstgrasbeleid’. Door middel van deze nota geven we ook invulling aan de ambitie om het kunstgras te verduurzamen.

Voorstel

1. Kennis te nemen van het uitvoeringsplan ‘positief sportklimaat’.
2. Kennis te nemen van het uitvoeringsplan ‘sportclubs voorbereid op de toekomst’.
3. De nota ‘duurzaam kunstgrasbeleid’ vast te stellen.

Inleiding

We werken in Arnhem volop aan de ambitie om zoveel mogelijk inwoners te laten bewegen en te laten voldoen aan de beweegrichtlijnen. Bewegen is positief voor de sociale cohesie, de leefbaarheid en de aantrekkelijkheid van de stad. Ook is bewegen essentieel voor de gezondheid en persoonlijke ontwikkeling van onze inwoners. We hebben de afgelopen jaren mooie stappen gezet. Zo hebben we ingezet op het bewegen in de openbare ruimte en het faciliteren van de urban sport. Dit heeft geleid tot het aanleggen van verschillende beweegvoorzieningen in de openbare ruimte (pumptracks, beweegtuinen, buitenfitness, beweegroutes etc.) Ook hebben we stappen gezet in de samenwerking met het primair onderwijs door middel van het ‘2+1+2’ concept. Deze samenwerking is geborgd in het visiedocument ‘bewegen, gezondheid en sport op en rondom basisscholen’. In navolging van het succes van het Lokale Sportakkoord, is onlangs het Sportakkoord herijkt en is er een nieuw ‘Arnhems Sportakkoord’.

Arnhem GEMEENTE

Om ervoor te zorgen dat kinderen (en volwassenen) de beweegrichtlijn halen, is het belangrijk dat de sport- en beweeginfrastructuur in de stad goed aansluit op de behoeften van onze inwoners. Het aanbod moet aantrekkelijk en van een hoog niveau zijn. Rondom de scholen zetten we daarop in met 2+1+2, maar voor die extra 2 uur zijn vitale verenigingen en beweegaanbieders daarbij van essentieel belang. We zien echter dat verenigingen het door de jaren heen steeds lastiger krijgen. Nog steeds daalt het aantal inwoners dat sport beoefent via een vereniging (minder dan één op de vijf inwoners is lid van een vereniging) en is het lastig om de clubs draaiende te houden met een beperkt aantal vrijwilligers. We kunnen het afhaken van inwoners (met name de jeugd vanaf 12 jaar) niet helemaal voorkomen. Waar we, samen met sportaanbieders, wel voor kunnen zorgen, is dat de sport zo aantrekkelijk mogelijk blijft. Belangrijk daarvoor is dat de sportaanbieders hun basis goed op orde hebben, pedagogisch goed onderlegde trainers hebben en mee kunnen bewegen met behoeften van de verschillende doelgroepen. Anders gezegd, inwoners willen graag sporten bij aanbieders die de zaken goed geregeld hebben.

Omdat we de grote meerwaarde van het bewegen in georganiseerd verband zien, willen we als gemeente deze aanbieders ondersteunen. We zetten daarbij in op twee sporen: professionalisering van de aanbieders en een positief sportklimaat.

We willen dat eenieder zich veilig, thuis en welkom voelt in de sport. We willen zaken zoals agressie langs het veld, discriminatie, racisme, uitsluiting of pestgedrag aanpakken. Daarom streven we naar een ‘positief sportklimaat’ in Arnhem. Plezier is het fundament voor een leven lang sporten en bewegen.

De sportaanbieders kunnen dit niet alleen bewerkstelligen. Daarom helpen we verenigingen in professionalisering en in het realiseren van een positief sportklimaat. Deze ambities hebben geleid tot twee uitvoeringsplannen die het college door middel van dit voorstel aan uw raad wilt voorleggen; het uitvoeringsplan ‘positief sportklimaat’ en het uitvoeringsplan ‘sportclubs voorbereid op de toekomst’.

Daarnaast wil het college door middel van dit voorstel nieuw kunstgrasbeleid aan u voorleggen. Het college heeft de ambitie om alle kunstgrasvelden met SBR (vermalen autobanden) infill te vervangen voor een duurzaam alternatief. In deze nota wordt uitgewerkt hoe we dit vorm geven. Ook leggen we vast wat de criteria zijn om kunstgras voor een vereniging in overweging te nemen.

Ten slotte is er een aantal moties en toezeggingen die het college door middel van bijgevoegd memo als afgedaan beschouwt. Dit betreft:

1. Motie 23M48 – Kunstgras is niet groen
2. Motie 23M54 – ambities beweegnorm jeugd
3. Toezegging 1352 – inhoud motie duurzame kunstgrasvelden integreren in nieuw kunstgrasveldenbeleid
4. Toezegging 1337 – aantal kunstgrasvelden en hoe zich dit ontwikkelt
5. Toezegging 1074 - Vrij zijn in Arnhem
6. Toezegging 1363 - Meer bewegen voor oudere ouderen

Beoogd effect

- Meer inwoners voldoen aan de beweegnorm en minder inwoners hebben overgewicht.
- Kinderen van jongs af aan laten bewegen, zodat zij de basis leggen voor een leven lang gezond bewegen.
- Elke Arnhemmer kan sporten en bewegen in een veilig, positief sportklimaat.
- Verenigingen en sportaanbieders krijgen ondersteuning die (beter) aansluit bij hun behoefte.
- Eenduidig beleid betreffende (duurzaam) kunstgras en verduurzaming.

Argumenten

1.1 Een positief sportklimaat is niet altijd vanzelfsprekend.

Als een positief sportklimaat ontbreekt kan dat een voedingsbodem zijn voor grensoverschrijdend gedrag, intimidatie, discriminatie, uitsluiting en racisme. Sommige signalen zijn zichtbaar, zoals incidenten met publiek rondom wedstrijden, schreeuwen van ouders langs de kant etc. Daarnaast kunnen er ook signalen zijn die niet zo makkelijk te zien zijn, zoals inwoners die zich niet thuis of welkom voelen bij de sportaanbieder. Of kinderen die niet naar een training willen vanwege de negatieve sfeer. Het college wil dit in Arnhem aanpakken en aanbieders ondersteunen om een positief klimaat te bewerkstelligen.

1.2 Het college wil dat alle Arnhemmers zich welkom en veilig voelen om te sporten/bewegen in Arnhem.

Deze ambitie past in ons beleidsplan Gezond & Fit (2021), en ook bij de ambities van het uitvoeringsplan ‘Vrij zijn in Arnhem’ (2022) en het uitvoeringsplan VN-verdrag Handicap (2022). Daarnaast sluit dit aan bij de ambities uit het actieplan nieuwkomers ‘Meedoen en Thuisvoelen’ (2019). Met dat doel is het uitvoeringsplan ‘positief sportklimaat’ opgesteld dat uitgaat van een pedagogisch verantwoord en inclusief sportklimaat.

1.3 Met het uitvoeringsplan kunnen we uitvoering geven aan de benodigde acties.

In het plan wordt op strategisch, maar ook op uitvoeringsniveau beschreven waar wij op in willen zetten. De belangrijkste pijlers zijn:

- Verbetering fysieke toegankelijkheid van sportaccommodaties en de voorzieningen in de openbare ruimte
- Professionalisering van sportaanbieders en verenigingen:
  - Ondersteuning van sportaanbieders op pedagogisch vlak (clubkadercoach)
  - Ondersteuning van sportaanbieders op organisatorisch vlak (sportparkmanager)
  - Aanstellen ‘aandachtsfunctionaris/verenigingsondersteuner ‘Positief Sportklimaat’ voor de periode 2024 t/m 2026:
  - Ondersteuning vechtsportaanbieders richting positief en veilig sportklimaat in samenwerking met de NIVM
- Aanscherping huurvoorwaarden Sportbedrijf Arnhem met onder andere:

- Een VOG voor alle trainers, coaches en bestuurders
- Een (sociaal)veiligheidsplan per sportaanbieder
- Ondertekening van de gedragscode sociale veiligheid door vrijwilligers
- Een vertrouwenscontactpersoon per sportaanbieder

- Gezamenlijke aanpak ‘Nieuwkomers in de Arnhemse sport’, een brede aanpak voor nieuwkomers in de Arnhemse sport

2.1 *Het college wil de maatschappelijke waarde van sportverenigingen behouden en hen helpen het hoofd te bieden aan deze uitdagingen.*

Verenigingen zijn een belangrijk instrument om de maatschappelijke waarde van sport en bewegen te benutten. Daarom ondersteunt de gemeente Arnhem al jaren (o.a. via Sportbedrijf Arnhem) de sportverenigingen met een tariefs- en prioriteringsbeleid, middels verenigingsondersteuners, sport pedagogische ondersteuning en vele andere producten. Verenigingen staan tegenwoordig voor grote uitdagingen met betrekking tot ledenaantallen (19,4% van onze inwoners sport via een vereniging, terwijl in Arnhem 53% van de inwoners voldoet aan de beweegrichtlijnen), vrijwilligersbeleid en professioneel kader. Tegelijkertijd lijken andere sportaanbieders beter in staat om in te spelen op de wisselende wensen van de geïndividualiseerde en drukbezette sporter en ook het sporten in ongeorganiseerde vorm past hier beter bij. De vereniging heeft concurrentie van andere (non) commerciële aanbieders zoals AM Support/Presikhaaf University, fitness aanbieders en het (on)georganiseerd sporten in de openbare ruimte. We zien een aantal belangrijke elementen die nodig zijn voor de toekomstbestendigheid van verenigingen:

- De focus op alleen wedstrijdsport lijkt zijn langste tijd gehad te hebben. Het plezier in bewegen moet voorop staan en de sporter moet een grote vrijheid hebben qua beleving, identiteitsvorming en competitievormen.
- Verenigingen moeten verder professionaliseren. Door schaalvergroting kunnen de bestaande verenigingen dit doen, hun schaarse vrijwilligers beter inzetten, kosten voor hun leden besparen en efficiënter gebruik maken van de (kostbare) maatschappelijke voorzieningen.
- Samenwerking met andere partijen (andere sportaanbieders, commerciële partijen en welzijnsinstellingen) in de wijk en de stad is essentieel. Het sport- en beweegaanbod in de wijk staat centraal.

2.2 *Aanpassing van de ondersteuning door gemeente en Sportbedrijf is nodig..*

Samen met Sportbedrijf Arnhem hebben wij gekeken wat dit vraagt van ons als gemeente en van het Sportbedrijf en wat dit betekent voor de manier waarop wij verenigingen op dit moment ondersteunen. Samen met het Sportbedrijf en de Arnhemse Sportfederatie is een nieuw model van clubondersteuning ontwikkeld (zie bijlage). Dit model kent als belangrijkste pijlers:

- Positieve, veilige en inclusieve sportclubs in Arnhem
- Het centraal zetten van sportplezier en -beleving
- Sterke professionele buitensportclubs op open sportparken

- Sterke professionele binnensportclubs die samenwerken, nieuwe doelgroepen aanboren en binden en boeien
- Anders georganiseerde sporten beweegaanbieders krijgen ook ruimte en ondersteuning vanuit de gemeente en het Sportbedrijf.

Voorbeelden van concrete acties die we ondernemen zijn het aanstellen van een sportparkmanager, een clubkadercoach, jeugdcoördinator en een sportpedagoog.

3.1	*Het huidige beleid omschrijft geen duidelijke criteria op basis waarvan de gemeente een investering in duurzaam kunstgras overweegt.*
	In de praktijk wordt tot op heden de afweging per casus gemaakt. Het is wenselijk om deze criteria wel te formuleren omdat sportvereniging regelmatig aangeven graag over (extra) kunstgras te beschikken.
3.2	*De nota duurzaam kunstgrasbeleid gaat in op de verduurzaming en vergroening van sportparken*
	De nota ‘duurzaam kunstgrasbeleid’ gaat verder in op de verduurzaming en vergroening van sportparken . Hierbij is de inzet om zo veel mogelijk natuurgrasvelden te behouden en zo mogelijk afgeschreven kunstgras te vervangen voor (gedeeltelijk) hybride of natuurgras. Natuurgras heeft de voorkeur, maar kunstgras kan de beste oplossing zijn als een veld intensief bespeeld wordt. In de nota wordt eveneens ingegaan de natuurlijke inrichting van sportparken.

Kanttekeningen en risico's

1.1	*Als we geen aandacht besteden aan een positief sportklimaat wordt de problematiek waarschijnlijk groter*.
3.1	*Ook al wordt aan de criteria voor kunstgras voldaan, het al dan niet investeren in een duurzaam kunstgrasveld blijft een afweging van de gemeenteraad*.

Participatie

Verschillende partijen uit de stad hebben meegedacht en input geleverd bij het opstellen van het plan ‘positief sportklimaat’ en het plan ‘sportclubs voorbereid op de toekomst’. Het betreft o.a. de volgende partijen die gedurende het traject betrokken zijn geweest: Sportbedrijf Arnhem, Arnhemse Sportfederatie, Arnhemse voetbalfederatie, Arnhems platform chronisch zieken en gehandicapten (Apcg),Uniek Sporten, antidiscriminatie voorziening Vizier, Stichting Stilte Verbroken, Bijzonder in Arnhem, het COC, Rijnijssel CIOS en HAN Windesheim.

Financiën

Het uitvoeringsplan ‘positief sportklimaat’ wordt bekostigd uit het programma S09, met aanvulling van middelen uit de SPUK Sportakkoord II en uit incidentele middelen vanuit Inclusie.

Het uitvoeringsplan ‘sportclubs voorbereid op de toekomst’ wordt grotendeels bekostigd uit bestaand budget voor verenigingsondersteuning, aangevuld met additionele middelen (sportparkmanager, clubkadercoach, jeugdcoördinator) die reeds in de begroting 2023 zijn toegevoegd aan programma ‘Sport en gezondheid’.

Het verduurzamen van kunstgrasvelden is een ambitie van het college. Vanaf 2023 zijn daar structurele middelen voor beschikbaar. Als uit de scan blijkt dat er aanvullend budget nodig is voor het vergroenen van sportparken kijken we in eerste instantie naar het programma ‘radicaal vergroenen’ in samenwerking met programma ‘sport en gezondheid’.

Uitvoering

De uitvoering van deze plannen ligt, afhankelijk van het onderwerp, bij verschillende partijen. Belangrijkste partner in de uitvoering is het Sportbedrijf Arnhem. Daarnaast zijn ook de Arnhemse Sportfederatie, de Arnhemse voetbalfederatie, NOC*NSF, SWOA, sociaal wijkteam, zorgverzekeraars, AM Support, Presikhaaf University en vele andere partijen betrokken

Communicatie

Communicatie vindt via verschillende kanalen plaats. Het Sportbedrijf Arnhem en de Arnhemse Sportfederatie verzorgen in grote lijnen de communicatie naar de Arnhemse sportwereld

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Het uitvoeringsplan ‘positief sportklimaat
- Het uitvoeringsplan ‘clubontwikkeling’
- De nota ‘duurzaam kunstgrasbeleid’
- Memo moties en toezeggingen

Besluit van	12-12-2023
Zaaknummer	4015614

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 december 2023, nummer 4015614;

gelet op artikel art. 147, tweede lid van de Gemeentewet;

besluit:

1. De nota ‘duurzaam kunstgrasbeleid’ vast te stellen.

De griffier, De voorzitter,